

DIRECTOR:

Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
[BLAJ] — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unirea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Numărul 4 Lei.

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Basarabia

În 9 Aprilie 1918 „SFATUL ȚĂRII” adunat la Chișinău a publicat următorul hrisov al mântuirii:

„Republica democratică moldovenească (Basarabia) în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Dunăre, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum mai bine de o sută șase ani din trupul vechii Moldove — în puterea dreptului istoric și al dreptului de neam, pe baza principiului că noroadele singure să-și hotărască soarta lor, de azi înainte și pentru totdeauna se unește cu mama sa România.”

Întâiul tropar din slujba mării învierii a neamului nostru. Vorba lui domoală și simplă, ca sufletul moldovean, ascunde foc și strălucire tainică. Dacă „cerurile spun mărirea lui Dumnezeu”, fiecare slovă a lui este stea scilpitoare pe tăriile cari slăvesc pe Domnul. Căci dacă zarea, cu tainele ei mute, vestește puterea ziditorului, cu atât mai vârtos istoria ființelor cuvântătoare, dăpănată irezistibil de gândurile tainice ale lui Dumnezeu, preamărește dreptatea, puterea și iubirea Lui fără margini. Iar în teatrul urgiilor trecute, niciodată mâna Atotputernică nu s'a arătat așa de lămurită ca în soarta Basarabiei greu încercate.

Împotriva tuturor nădejzilor și planurilor omenești, după o sută de ani de robie amară, Dumnezeu ne-a redat-o liberă și mândră. În vâltoarea războiului războiu, măcinător și creator de țări, biata noastră înțelepciune omenească a crezut, cu inima sângerând de durere, că trebuie să îndădușe tăgătuirea de dincolo de Prut: „Românie, mamă dulce...” Mai mică și mai blândă, ea a fost sortită jertfă neprihănită pentru mântuirea Ardealului. I-am văzut deschis mormântul, din care putere omenească nu o mai putea scoate.

Domnul Sabaoth, stăpânul istoriei omenești, spre semn și putere în fața neamurilor, a înviat-o cea dintâi și a redat-o mamei care nu îndrăznea să o mai viseze. Laudă și mărirea Lui, în veșii vecilor!

După zece ani, la 29 Aprilie 1928, s'a sărbătorit cu mare fast și cu multă răceală unirea miraculoasă, proclamată atunci fără pompă, dar cu tot focul inimii. — Este opera jalnică a oamenilor! „Oamenii au voit dihonă, batjocura între ei și pângărirea continuă a unirii providențiale. Și au ajuns astfel, că cei cari nu au făcut unirea aceasta o sărbătoresc ca pe o vrednicie a lor, iar cei cari s'au străduit la zămislirea ei nu vor s'o sărbătorească împreună cu ceilalți. Nu odată a spurcat mișelia omenească ceea ce Dumnezeu a consacrat” (N. Crainic.)

Dar brațul Domnului nu s'a scurtat. El va face tărie și, după încercările acestor zile, va turna sufletul păcii și al mulțumirii în trupul pe care El l-a sculat din morți.

Atunci bucuria noastră va fi deplină și nișmenii nu o va mai lua dela noi!

Mai mult suflet!

De ce tânjește scrisul religios — Ne trebuiesc mai mulți cetitori —
Insufletire, nu jertfă de bani

de prof. AUGUSTIN POPA

Ni-se spune și ni-se scrie zi de zi: n'avem cărți, n'avem reviste, n'avem gazete câte și cum am putea potrivit numărului nostru și, mai ales, ar trebui pentru lipsurile și cerințele crescânde ale sufletelor noastre.

O constatare brutal de dureroasă și insultător de adevărată. Păcat să cercăm a o scălda în roz de explicații trase de păr și rușine să mai lamentăm neputincioși în fața ei. Se impune cu necesitate inexorabilă o acțiune viguroasă, imediată, pentru îndreptarea acestui rău nebănuț de primejdios.

Problema nici nu-i așa grea și complexă, cum pare. Căci microbii boalei se găsesc destul de ușor; iar, găsiți aceștia, nimiciti pe loc. E limpede, anume, ca lumina, că vina este ori a celor cari ar trebui să scrie, ori a celor cari ar trebui să cetească, ori a stărilor și împrejurărilor independente de noi, ori în sfârșit, se împarte pe toți acești factori în ceva proporție.

Insaș starea și împrejurările între cari ne găsim poartă, fără îndoială, o parte de vină. Suntem prea puțini și prea începători pe toată linia decât să putem aștepta o recoltă bogată de știință religioasă, care să poată satisface trebuințele celei mai avansate pătri: preoțimea. A cunoaște una măcar din marile limbi apusene este și rămâne pentru noi o cerință tot atât de elementară, ca și scrisul ortografic în românește.

Am putea și ar trebui să fim, totuși, mai tari în scrieri de popularizare a științei religioase, de luminare și întărire a credinței, pentru toate tagmele de cetitori: intelectuali, țărani, tineret, reuniuni pii. Dacă în acest câmp nu suntem unde ar trebui să fim, vina se împarte, evident, între ceilalți doi factori: scriitori și cetitori. În ce proporție? Și de unde trebuie începută îndreptarea?

Dacă ne lipsește cartea și revista religioasă, dacă ceea ce avem nu e totdeauna la înălțime, răspunderea o au, în parte, aceia cari ar trebui să scrie, sau ar trebui să poată scrie. — Să nu uităm însă eforturile, răslețe și fără sistem, dar frumoase și rodnice, cari se fac în diferitele centre ale bisericii noastre. Greutatea extraordinară de-a tipări, în mizeria de azi, este deasemenea o scuză dureroasă de adevărată. — Avem însă bune nădejdi, că „Sfânta Unire”, care își va începe în sfârșit activitatea, va remedia aceste neajunsuri, înlesnind puțința de-a se tipări și, de altă parte, coordonând, sistematizând, dând o îndrumare unitară străduințelor împrăștiate de azi, cari se fărâmi-

țează adese făcând de două ori aceeaș muncă, de prisos.

Mai este însă un neajuns, pe care „Sfânta Unire” nu-l va putea remedia: cetitorii. Nu avem destui cetitori! Un caz concret va dovedi fără putință de contrazicere.

Între toate produsele tiparului cele mai indispensabile, necesare ca pâinea de toate zilele, sunt gazetele. Ele sunt amvoanele vii ale zilelor noastre, cari nu așteaptă în muțenie de o săptămână Dumineca pentru a-și deschide graiul în fața câtorva ascultători întâmplători, ci îl caută pe fiecare acasă, la plug, la târg, la horă. Este așa de lămurit acest lucru, încât ar fi supărător pentru cititori să mai insistăm.

Ideal ar fi, să avem un mare cotidian și un organ săptămânal pentru popor.

Suntem prea puțini pentru un cotidian, care să dispenseze pe credincioși de-a cumpăra alte gazete. „Albina” a fost, dintru început, sortită pieririi. — Avem în schimb o gazetă săptămânală, care ar putea face față nevoilor întărind ideologia creștină, dând cetitorilor prisma religioasă prin care să judece viața, suplinind inevitabilele lacune lăsate de presa condusă de alte principii decât ale noastre: „Unirea”. Ar trebui numai să fie mai mare, ca să se poată ocupa ceva mai larg de toate problemele săptămânii, de interes pentru preoți și mireni. Cei câțiva numeri mai mari din urmă, primiți foarte bine de toată lumea, o dovedesc.

Ar trebui... și ar putea... și ar face-o... dacă ar avea măcar 4-5000 de abonați!

Iar pentru popor avem: „Unirea Poporului”. Fără discuție, una din cele mai bune gazete populare din toată țara — nu zic „cea mai bună” ca să nu se pară laudă interesată, deși atâția alții, competenți și neinteresati, i-au dat fără șovăire acest calificativ onorant — și cel mai real ajutor pentru pastorație. Ar putea fi și mai bogată, și mai variată, și mai bună dacă nu ar trebui să cruțe fiecare ban, să se încrunte speriată la fiecare notă de plată, dacă ar putea da și redactorilor, măcar la Paști, o mică cinste.

Ar fi... dacă ar avea mai mulți cetitori!

Așa dar cetitori, și iar cetitori! Și nici nu prea mulți. Socotind insufletirea mirenilor noștri, spiritul lor gata de jertfe considerabile pentru biserică, este cu neputință ca ei să nu fie dispuși a da 200 lei pe an pentru o gazetă, care pune sbuciumul vieții în lumina credinței lor. E cu neputință ca, unul cu altul, orașele întregind golurile dela sate, să nu poată câștiga fiecare preot al nostru unul ori doi

cetitori noi mireni pentru „Unirea“! Atâta ar fi de ajuns. Și pilda câtorva preoți arată că se poate și mai mult!

Iar pentru „Unirea Poporului“ este limita absolută minimală dacă cer *tot la 100 suflete un abonament!* Azi nu se mai poate închipui o parohie de 1000 suflete, în care să nu se cetească măcar 10 gazete. Se cetesc pretutindeni mai multe. Întrebarea e: *de ce nu cetesc credincioșii noștri gazeta noastră, de ce alta mai slabă și care nu stă în slujba idealilor noastre, ci în loc să ajute, de multe ori îngreunează munca preotului?* Este o întrebare la care răspunsul obligă în conștiință!

Alții, din „altă strană“, au o metodă sigură pentru a-și spori cetitorii: impun preotului desfacerea obligatorie, pe răspunderea lui materială, a unui număr de gazete proporționate cu numărul credincioșilor. Să sperăm că la noi nu va fi nevoie în veci de atari măsuri. Preoțimea noastră, admirabil de jertfitoare în bani pentru toate gândurile bune, va ști să aducă de bună voie și o altă jertfă, mai puțin costisitoare și mult mai utilă: *acțiune, propagandă, suflet!* Nu numai de pe amvon, în public, în general. Pușini traduc în fapte astfel de îndemnuri, cari totdeauna par a suna vecinului. Indemn, capacitate, convingere individuală, dela om la om!

E singura și singura cale ducătoare la scop. S'o încercăm fără amânare. Este o datorie tot așa de sfântă, ca și predicarea și catehizarea!

Aplicarea legii cultelor. D. ministru *Lapedatu* a dat ziarului „Universul“ (30. IV) câteva lămuriri de interes privitor la chestiunile ventilate în ziare în jurul legii cultelor, după promulgarea ei. Între altele, a precizat chipul cum se întocmește „regulamentul de aplicare“ al legii, precum și *măsurile de aplicare cari se vor lua imediat*, înainte chiar de terminarea regulamentului. Iată vorbele dlui ministru privitoare la aceste puncte:

„Am numit o comisie compusă din directorii generali ai ministerului cultelor, care lucrează sub președinția secretarului general, spre a întocmi proiectul de regulament al

legii. Proiectul acesta îl voi revizui eu însumi cât de curând, pentru ca să-l pot investi cu formele necesare de punere în aplicare.

„Dar chiar înainte de întocmirea regulamentului voi lua măsuri să se pună în aplicare toate acele dispoziții ale legii reclamate de necesitățile situației de față.

„În ce privește *institutele teologice* ale cultelor, vom cere programele de studii, *ca să putem introduce chiar din anul viitor studiul istoriei, al limbii și literaturii române*, așa cum prevede legea.

„Vom revizui *situația tuturor asociațiilor religioase*, cerându-le să-și obțină autorizația pentru funcționare, potrivit condițiilor noiei legi. Vom supraveghea și controla apoi în chipul cel mai serios activitatea și propaganda lor. Vom lua *jurământul de fidelitate* față de M. Sa Regele și de supunere față de Constituție și legile țării, prevăzute de lege, șefilor cultelor, mitropoliților și episcopilor, precum și funcționarilor cultelor cari n'au depus acest jurământ. Vom lua măsuri ca *bugetul viitor al cultelor* să fie întocmit potrivit noilor dispoziții din lege. În acest scop vom cere tuturor cultelor să înainteze ministerului inventarul averilor și veniturilor proprii, pentru ca pe baza situației lor materiale și a trebuințelor reale să se poată întocmi viitorul buget al cultelor.

„Vom reglementa chestiunea ordinelor și congregațiilor, cerând șefilor și membrilor lor, să se conformeze dispozițiilor din lege, adică să primească cetățenia română și să domicilieze în țară.

„Voi revizui *situația juridică a imobilelor și bunurilor bisericesti cari până la promulgarea legii erau în folosul bisericii catolice*. Vom comunica tuturor oficiilor de stare civilă din țară *dispozițiile privitoare la trecerile dela un cult la altul, precum și la schimbarea religiunii copiilor născuți din părinți de confesiuni diferite*“.

Citiți și răspândiți: „UNIREA“

„Stâlpi putrezi“

Răspuns articolului „Unul după altul“ din nr. 24 c. al „Telegrafului“

În nr. 24 al „Telegrafului“, într'un articol intitulat „Unul după altul“, adm. protopopu Opreanu dela D. Sânmărtin ține să-și joce nu numai de sine, ci și de biserica pe o servește cu multe străduințe provoslavice.

N'am intenția să amuzez sau plitesc pe nimeni comentând logica-i copilărească nici să scot la iveală perfidia-i într'adeosea grecească — asta nu ne mai surprinde doar' să aduc „mici“ rectificări.

Se afirmă în acel elocvent articol că parohia *Băgaci*, distr. DSânmărtin, „revenit la ortodoxie și-au ajuns culmea: Au fost întâi 53, apoi 57, acum 62 familii, deci, e 172 familii. În șematismul din 1923 însă s'ia Băgaci e indicată numai cu 356 suflete, chiar dl Opreanu de-ar socoti, atâtea suflete nu pot forma mai mult de 80—90 familii. Să fie 100. Cum însă din 100 familii câte au în Băgaci au putut trece 172 familii și să rămână, asta e taina unui cap de protopopu“.

Apoi, că subscrisul, într'un articol toamnă aș fi „deplâns amar credincioșii trecuți la ortodoxie“. N'am făcut-o și n'aveam de ce. Pentru că *cele 10 familii trecute înainte cu doi ani erau din cele peste 100 familii cari au fugit la uniți dela ortodoxie* când aceștia și-au clădit biserica. Iar n'aveam de ce. Pentru că defectiuni n'am înregistrat, cu tot proselitismul asiatic desfășurat aici.

Deci cu Băgaci o minciună, cu Cheshalta, cum zice dsa: „una după alta“.

Va fi un an decând *curatorul ortodoxiei* a „hotărît cu unanimitate“ să treacă la ortodoxie femeile unite măritate cu ortodocși, virtutea acestei hotăriri (?) femeile unite au fost molestate acasă, și amenințate să facă trecerile. Întrebându-i subscrisul, de ce fac această nelegiuire, mi-s'a răspuns că „ordin“ dela preot, iar preotul dela protopopu va fi avut, desigur, „ordin“ dela episcop; cum zice: „unul după altul“.

Din scrisul dlui Opreanu reiesă regimul

☐ ☐ Folta „Unirii“ ☐ ☐

Verbomanie

— Constatări frumoase desmințite de fapte —
de FILALET

III

Frazeologia retorică pe *tema autocefaliei ortodoxe naționale române* nu trebuie să o demascăm noi. O reduce la adevărata ei valoare însuși I. Preasfințitul *Nicolae al Sibiiului* când, peregrinând pela locurile sfinte (în toamna anului 1925), și făcând vizita mitropolitului Vasile al Ascalonului în Ierusalim, precum și Preafericitului Damianos — la cina comună s'au discutat problemele mari ale ortodoxiei.

Dl Cristescu ne spune (op. cit. pag. 226—8) în forma unui referat:

„Preafericitul închină pentru sănătatea M. S. Regelui, pentru tot binele bisericii ortodoxe române, pentru I. P. S. S. Mitropolit Nicolae și pentru toți închinătorii români. I. P. S. Mitropolit Nicolae închină pentru sănătatea Preafericitului patriarh și pentru isbânda conștiinței ortodoxe în lume.“*)

„Convorbirea urmată în timpul mesei s'a

*) Tot vorbe mari și late. Oare în ce poate consista acea „conștiință ortodoxă“, care să cucerească lumea? Mai știți? Poate în frica de Papa!

„desfășurat pe o temă de o covârșitoare actualitate: *cum s'ar putea accentua mai mult solidaritatea bisericilor ortodoxe*. I. P. S. S. mitropolit *Nicolae propune congresele interortodoxe, în care să se desbată matur toate marile probleme, cari interesează viața bisericilor noastre și prin cari să se pregătească astfel lucrările unui sinod ecumenic și apoi participarea bisericilor ortodoxe la congresele creștine internaționale*, pentru a se ținea la curent cu ceea ce se cugetă și lucrează în lumea creștină, arătând cât de mult au fost scoase în evidență valorile spirituale ale ortodoxiei cu prilejul congresului dela Stockholm.

„Mărturisirea ortodoxă dela Iași trebuie revizuită, nu în fondul ei dogmatic, cât mai ales în forma de expunere a adevărurilor de credință, precizându-se atitudinea bisericii ortodoxe față de noile și multele probleme ale vieții sociale moderne. Biserica ortodoxă română are azi o mare chemare în concertul ortodoxiei. *Prea am fost străini unii față de alții. Sectarismul trebuie combătut în chip metodic și cu forțele unite ale întregii ortodoxii*. Roagă pe Preafericitul patriarh să-i recomande doi preoți, cari să-și completeze studiile la facultățile noastre de teologie, pentru a putea lega în chipul acesta raporturile mai strânse și mai vii între sfântul scaun patriarhal și biserica noastră, propunere pe care Preafericitul a primit-o cu multă

„bucurie mulțumind I. Preasfințitului mitropolit“.

„I. P. S. mitropolit promite de asemenea, că va face toate demersurile necesare, ca statul nostru să continue zidirea bisericii „Fântâna lui Iacob.“

„Preafericitul patriarh e adânc emoționat auzind acest lucru și declară că biserica ortodoxă română e acasă la locurile sfinte, întrucât multe din monumentele religioase, asupra cărora priveghiază aici sfinții părinți din țara sfântă, s'au înălțat și cu multe de ale boierilor și ierarhilor noștri și acum mare tradiție a evlaviei românești trece reînviată și continuată mai ales azi de biserica rusească nu mai poate fi de nici un ajutor sfintelor locuri.

„Dat ai veselie, Doamne, în inimile noastre din rodul grâului, al vinului și al unuia de lemn! Cu pace ne vom culca și vom adormi, că tu Doamne deosebi într'un noaptea ne-ai așezat!“ Mulțumind lui Dumnezeu, Preafericitul patriarh, am ridicat dela cină, împărțâșiți de bine, vântarea unor prețioase mărturisiri de încredere părintească.

„I. P. S. mitropolit a făcut o dănie Preafericitului patriarh pentru sfintele locuri, în valoare de 554,000 lei, făgăduind și pe viitor tot ajutorul moral și material, ce va stăruie puțință bisericii și statului nostru“.

„Preafericitul patriarh, profund mulțumit de această frățească atențiune, a mulțumit

sale pentru că prefectul ș. a. sunt uniți. Aici într'ale sale. Prefectul de azi, se vede, nu se reteză la „servicii” hoșești ca fostul Lucescu, arde-l Dumnezeu, care de mai conducea județul de cât, încă prin vreo 2—3 repartii pe munele unite din județ, ar fi devenit ctitorul sedrelei păr. Opreanu. Dar în timpul scurt a „domnit” abia i-a pus fundamentul. —

Dar dl. Gh. Opreanu a avut imprudența să spună că biserica unită din Chesler se zăimă pe stâlpi putrezi și e neîngrădită.

Apoi dacă e vorba de asta, să privim un pic mai departe de... Băgaci. — *D. Hristos n'a întemeiat biserici autocefale*, ci una singură pentru toate popoarele, universală, deci (grozav cuvânt!) catolică. Această biserică se zăimă deci pe întemeietorul ei pe... Hristos, care aici chiar după judecata vr'unui Opreanu, nu e stâlp putred. Că apoi ce-i cu celelalte biserici? Pe cine sunt întemeiate? Dacă Hristos nu le-a întemeiat, desigur au alți făuritori pe cari se zăimă: poate Cherularie, ori Luther, Calvin, ori alții cari, va recunoaște oricine, au putrezit de mult...

Proptea putredă e *tesa cu biserica... dominantă* a dlui Tudor et. comp. căci o biserică nu poate fi, după judecata sănătoasă, dominantă în... stat, ci în credință. Și apoi cum va fi și... dominantă și... dominată, când se pinde de stat.

Proptele putrede sunt argumentele ce se duc pentru... desființarea bisericii unite, încercând cu basmul „reparației istorice” pân' la curentul de revenire din popor, curent ce există doar în câteva capete și trupuri neobișnute.

Iar, dacă e vorba de... îngrădire, să știe toți lacomii după averile bisericii noastre și toți siluitorii de suflete, că mai bucuros ne dăm viața decât să primim gardul „îngrădit” al autocefaliei eretice.

Dacă vreți desființarea unei credințe, de ce nu veniți cu argumente de credință, de ce nu veniți cu sf. Scriptură și interpretarea ei, ca să vedem și să cunoaștem că mărirea lui Dumnezeu o aveți la inimă? De ce intrați prin ușa din dos privind lacomi la averi și aruncând vorbe de ură împotriva capului văzut al

bisericii lui Hristos și a fraților?! Astea vă sunt armele? Astea vă sunt „argumentele”? — Se vor sdrobi de sufletul Romei, căci sunt putreziciuni, ca și inimile ce le inspiră!

Noi nu ne temen nici în defensivă, și dacă suntem mai puțini numerice, căci avem pe Hristos de apărător și de ași aduna tot putregaiul acestețări și a întrgului Răsărit să-l aranjați în „argumente”, nu veți putea altceva, decât doar să ne scăpați de specimene ca alde Pădurean și Țetcu, iar noi pe zi ce trece vom fi tot mai credincioși și cu mai mult foc în suflete pentru adevărata mamă a tuturor Românilor și redeşeptatoarea națiunii noastre, în care astăzi copiii nerecunoscători aruncă cu noroi.

Mai bine dați-vă pace, frați de sânge! Căci de nu va fi biserica unită — a lui Hristos, se va nimici de sine în noianul acesta bulgaro-sârbo-româno-rus, iar de va fi alui Hristos n'o puteți suprima cu tot arsenalul infernului...

pr. Ioan Borza

Pentru tipografie

Visul părinților basiliani dela mănăstirea Bixad va deveni realitate. Contribuțiile pentru tipografia lor sporesc fără încetare. Iată o nouă listă de binefăcători:

<i>Dr. Tiberiu Timoc, ing.-dir. principal de mine, Petroșeni</i>	2000 Lei
<i>Dna Elena Mihalca, Aghireș, în onoarea s. Tereza de Pruncul Isus</i>	1000 „
<i>Dna Alexandrina Dr. Mioc, Petroșeni</i>	1000 „
<i>Biserica română unită din Petroșeni</i>	1000 „
<i>Victor Gergely, protopop în Ghimeșfăget și fica sa Valeria, învățătoare tot acolo, câte 500 Lei</i>	1000 „
<i>Lucreția Cristea, profesoară, Carei</i>	500 „
<i>Romul Bungărdean, învățător în Mestecăniș, jud. Cluj</i>	500 „
<i>Iosif Pop, preot, Galtiu</i>	500 „
<i>Cecil Demian, protopop, Negrești</i>	500 „
<i>Dr. Nicolae Popa, medic, București</i>	500 „
<i>Ioan Boer, preot, Lechința de Murăș</i>	500 „
<i>Gheorghe Boer, preot, Bord</i>	500 „
<i>Iuliu Rednic, șef de postă, Bixad</i>	200 „
<i>Vasile L. Pop, prof. Sângeorzul de Meseș</i>	200 „
<i>Constantin Pop, par.-prot. Sălașul de jos</i>	120 „
<i>Ciprian Rus, profesor, Dej</i>	100 „
<i>Ioan Crișan, șef de serviciu, Aiud</i>	100 „
<i>Teodor Oprea, preot, Florești, j. Someș</i>	100 „
<i>Coriolan Târnavan, preot, Necopoi, jud. Sălaj</i>	100 „

I. P. S. mitropolit, rugând pe Dumnezeu să păzească biserica și neamul nostru în pace și înflorire întru mulți ani“.

Toate sublinierile sunt ale noastre și e bine să se fixeze enunțările respective ale I. P. S. Sale, de cari a mai făcut și în biserica patriarhiei copte din Cairo, unde:

„I. P. S. mitropolit Nicolae arată *necesitatea* cunoașterii bisericilor, atât de apropiate ca doctrină și disciplină, pentru a crește ortodoxia ca autoritate și ca putere de influență religioasă în lume. *Ceasul înfrățirii se apropie*. Trebuie să începem prin a ne cunoaște și a ne pregăti astfel pentru opera cea mare la care suntem chemați poate chiar în acest secol”. (Cristescu, o. c. 296).

Acum comparați, Vă rugăm, declarațiile aceste, patetice și solemne, în cari se accentuează că „*ceasul înfrățirii* (bisericilor ortodoxe) *se apropie*”, comparați-le cu discursurile din Senatul României, rostite de Arhiepiscopul ortodox, la desbaterea *legii cultelor* (Martie 1928), în cari aceștia perorau cu emfază:

„Noi, ortodocșii, deși suntem de o lege cu Rușii, Grecii, Bulgarii, Sârbii, nu ne-am înglobat sub o conducere a lor, ci suntem *biserică națională, neatârândtoare* de alte țări și neamuri ortodoxe. Noi avem conducerea aici acasă și dintre ai noștri“.

Puteau adăuga: „și batem câmpii, cât spre Răsărit, cât spre Apus”, ca să ne *aliem* cu celelalte biserici „autocefale” — ortodoxe

și protestante —, vărsând și daruri însemnate bisericilor ortodoxe dela locurile sfinte, imitând exemplul voivozilor și boierilor de pe vremuri cari, afară de daniile în bani și lucruri prețioase, au legat și o *cincime din pământul țării românești* în beneficiul călugărilor greci și mănăstirilor închinete.

Pe urma acestor dărnicii încă s'au ivit adevărate amestecuri *streine*, păgubitoare neamului. Ori nu-i așa, d-le Duică și consoții, cari retăceți marile dezastre greco-fanariote din trecutul Munteniei și Moldovei și Vă sburliți de fantoma amestecului Papii, care nu ne-a făcut nici un dezastru?!

Nimeni nu contestă apucătura nefastă a șovinismului maghiar cu episcopia Hajdudorogului. Arhierii noștri au protestat și atunci. Preoțimea noastră din părțile expuse și-a dat *martirii*. Șovinismul maghiar nu cunoștea margini, dar... *s'a prăbușit*. Vreți ca și ortodoxia șovinistă să se prăbușească? O puteți prăbuși, dar *nu pe socoteala țării*. Ortodoxia română nu poate zice: „L'état c'est moi!” — *Statul e al tuturor cetățenilor*, fără considerare la deosebiri religioase.

Orice altă concepție e fundamental greșită și nedreaptă.

Iar cei ce umblă pe căi nedrepte, se prind nu numai într'o rețea inextricabilă de contradicții și desmințiri, ci se pot și prăbuși, ca toate popoarele, cari au nedreptățit pe alții.

Ioan Ceorgovan, elev în cl. VI normală,

Lunca

Parohia Lunca

On. preoți din districtul protopopesic al Cojocnei, subscriu fiecare câte 400 Lei plătibile în patru rate, în total o sumă de 7600 Lei, din cari prima rată s'a primit deja. Iată numele preoților districtuali: Onoriu Savu din Aiton, Ioan Șuteu din Berchieș, Izidor Raica din Boju, Clemente Pandrea, vice-prot. Cojocna, Aurel Checicheș din Corpadea, Ioan Crișan din Crișeni, Vasile Micușan din Dezmir, Nicolae Fechet din Frata, Vasile Hopârtean din Gădălin, Vasile Rusu din Ghiriș, Aurel Schiopu din Gheorgheni, Ioan Mocan din Juriul de Câmpie, Ioan Pop din Jucul de jos, Alexandru Rusu din Jucul de mijloc, Aurel Pop din Jucul de sus, Ioan Miclea din Rediu, Vasile Beldean din Suat, Laurean Marian din Vaida-Cămăraș, Ioan Moldovan din Vișa.

S'a primit rata primă

1900 „

Ținând seamă de mizeria zilelor și de situația destul de grea a celor mai mulți dintre dăruitori, sumele semnate se pot numi adevărată jertfă, nu din prisos, ci din necesar. Semn bun, în mijlocul valului de egoism și materialism ce ne cutropește.

Și încă un semn: începem să înțelegem importanța covârșitoare a cărții creștine!

Știri mărunte

Călătorii fără bilet. Vreme de câteva luni a fost în vigoare la C. F. R. o măsură umană. Călătorului care, fără intențiune frauduloasă, se urca în tren neavând legitimația în ordine, i-se da bilet în tren cu prețul normal, plus o suprataxă neînsemnată. Direcțiunea C. F. R. a revenit acum la vechea metodă a amendelor draconice. Cu începerea dela 15 Maiu c. călătorul găsit fără legitimație în ordine va plăti, pe lângă taxa biletului, o amendă fixă de 600 lei la clasa I, 400 la cl. II, și 300 la cl. III. Excepțiune fac numai călătorii cari vin din streinătate și aceia cari, având bilet valabil pentru o clasă, vreau să călătorească în clasă superioară. Aceștia vor plăti numai diferența după tarif, plus o suprataxă de 60 lei la cl. I, 40 lei la cl. II, și 20 la cl. III.

Locsle. Dumineca viitoare, a Samarinenicii, va *predica* în catedrală păr. *Octavian Modorcea*, profesor al liceului de băieți.

— Pregătirile pentru *serbările de 3/15 Maiu*, ajunse tradiționale, au început cu zor pe toată linia. Interesul cu care sunt așteptate în toate părțile țării reiese clar și din simplul fapt, că încă de pe acuma și-au anunțat participarea peste 40 de școli. — În legătură cu serbările de 3/15 Maiu ne gândim cu durere că oaspeții entuziaști, cari ne vor cerceta, vor trebui să găsească și anul acesta „*Piatra Libertății*” în halul fără hal de până acum. Intr'adevăr e de neînțeles cum nu se poate izoia o bucată de loc, în lungime de 30—50 m., din târgul de vite, exclusiv pentru acest monument sacru al neamului nostru? Dacă până la vreme mai bune nu ne putem gândi la un monument vrednic de mărirea evenimentului simbolizat, s'ar cădea să îngrijim cât de cât modesta piatră de acum, ferindu-o de dobitoace și, eventual, încunjurându-o cu un semicerc de arbori. Sperăm că primăria, care dispune de târgul de vite, va înțelege această datorie elementară.

— De câteva zile o nouă *plantație de arbori* s'a făcut în piața „*Inocențiu Micu*”, paralel cu plantația din anul trecut. Ei vor mări, fără îndoială, frumuseța acestei admirabile piețe, care va trebui să ajungă, cu vremea, adevărat parc, dominat de statuia episcopului întemeietor al Blajului.

Incunjurul lumii în avion. Lindbergh și, acum mai nou, aviatorii germani cari au

trecut cu »Bremenul« în America, au fost sărbătoriți de lumea întreagă după cuviință. A rămas prea puțin observat însă un alt sbor, tot atât de greu și poate de mai mare însemnătate pentru viitorul comunicațiilor aeriene. E acela al francezilor *Costes* și *Le Brix*. Aceștia au plecat, în 10 Oct. anul trecut, dela Paris la St. Louis-Senegal în Africa, de acolo în America de Sud (Natal-Brazilia), apoi, după mai multe raiduri de propagandă, la Newyork și de aici la San-Francisco, traversând continentul american. Aici s'au imbarcat pe un vapor japonez, iar dela Tokio în mai puțin de o săptămână au ajuns la Paris. În total aviatorii francezi au parcurs aproape 57.000 km, dovedind o extraordinară rezistență a omului și mașinii. Experiențele câștigate de ei dau indicii extrem de prețioase pentru stabilirea viitoarelor linii aeriene.

Radio. Se spune că în curând se va pune în funcțiune prima stațiune de radio-difuziune română. E timpul. Suntem, se pare, cel din urmă stat care ne-am gândit la acest »lux«, devenit o necesitate inexorabilă. Până și Turcia are una la Stambul și își construiește alta la Angora. Rusia are nu mai puțin de 83 stațiuni de difuziune! — Cu sfârșitul lui Februarie numărul abonaților la radio a fost în Anglia de 2.130.000, în Germania 1.337.000, în Statele Unite 6 milioane și jumătate! Să ne grăbim!

Telefonul „Unirii“

M. Alba-Iulia. Mulțumitele noastre sincere pentru râvna de-a ne câștiga abonați mireni, dovedită și prin noua serie de adrese ce ne-a venit zilele trecute. Dacă toți preoții noștri ar urma această pildă, »Unirea« ar apărea consecvent în 8 pagini și nu ar trebui să se frământă cu griji de câteva interesele bisericii în cer numeri mai mari. Să sperăm, că în curând va veni și timpul acela!

»Biserica ortodoxă«. București. Prostiile debitate cu atâta patos deplasat în numărul dv. din 22 IV sub titlul ortodox: »Din necuviințele Român. Catolicilor« sunt într'adevăr o »neînchipuită necuviință« bizantină, cu atât mai supărătoare, cu cât multe din paginile dvoastre dau impresia de seriozitate și le stă rău alături de sforăilele »ortodoxului« lipsit de orice măsură a gândirii și vorbei. Într'adevăr ce grozăvie a spus revista franceză afirmând că: »Catolicii de rit românesc din Transilvania simțeau în mod deosebit doliul« pentru moartea regelui Ferdinand? Numai un cap infierbântat poate scoate de aici concluzia dvoastre, că adevărul ortodoxii nu ar fi simțit jalea pentru pierderea marelui rege. Iar că noi uniții, am avut și un motiv special de a plânge, motiv pe care dvoastră nu l-ați avut — rămânându-vă totuși destule altele — este perfect adevărat: regretatul rege era de o credință religioasă cu noi. Or, este »necuviință« să spui despre regele Ferdinand că a fost catolic? — Uriciunea necuviinței dvoastre într'adevăr este așa de mare, încât nu merită nici o lămurire, și nu poate avea altă scuză decât prostia!

B. Cluj. Aveți perfectă dreptate. Cele două articole infinite din »Națiunea«, în care d. Gh. B. D. nu reușește să ascundă sub savantlăcăria-i îngâmfată invidia neputincioasă față de uriașa putere a partidului condus de dl. Maniu, ar fi ridicole, dacă ar fi scrise de un scrib anonim al presei liberale. Purtând însă iscălitura unui om venerabil pentru căruntețea capului, care mai e și dascăl la cea mai înaltă școală românească, ele întristează. Că bătrânii ajung în mintea copiilor, e trist, dar se întâmplă des; mai rar și mai dureros e să vezi învățați bătrâni degradându-se în pamfletști începători. Și asta e cazul. Pamfletistul nostru savant nu inventează nici o insultă nouă. Că d. Maniu »Gyula Fejervári«, lucrează împreună cu Bethlen la ruina țării, pângărește Alba-Iulia, complotăzând revoluții, este ciocul neamului românesc, dar cu ajutorul fantaziei perverse a scriitorului — va cădea însuși în groapa ce sapă etc. etc. sunt tot vechile strămbături ale gravilor măscărici anonimi în soldă liberală, cu deosebirea că aceia au măcar prudența de-a nu iscăli. Într'adevăr: corruptio optima, pessima!

»Telegraful«. Sibiu. Blaful istoric n'are de zis nimic pentru emisarii săi cari au făcut misiuni la Roșia. Au făcut lucru bun și plăcut lui Dumnezeu. Are însă de zis ceva la »crestătură« Dvoastre, în care insinuati că argumentul lor ar fi fost: Traian unitul și Decebal ortodoxul! Ea caracterizează înaltă-va înțelepciune, dacă o credeți de fapt, ori disprețul total pentru cetitorii îndopați cu astfel de năsdrașanii. — Să vă trăiască redacția!

N. Hurez-Ponița. Chităm primirea abonamentului pe o jumătate de an. Suma de 90 Lei am predat-o »U. P.«

M. Cristești Cicealului. Confirmăm primirea sumei de 500, abonament pe 1925, 1926, și 1927.

P. Copalnic-Mănăștur. Am primit abonamentul pe anul curent.

Sarorile N. D. Beiuș. Confirmăm primirea sumei de Lei 570. Achitat până la finea anului curent.

B. Pom. Chităm primirea sumei de Lei 530, abonament pe anii 1925, 1926, și 1927.

G. Hărnicștii. Confirmăm primirea abonamentului pe anul 1926.

Oficiul parohial. Vezendiu. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

P. Subceatate. Am primit abonamentul pe 1927.

D. Târșolț. Confirmăm primirea sumei de Lei 200, abonament pe 1927.

Notre Dame. Timișoara. Am primit 380 Lei, abonament pe 1926 și 1927.

Oficiul parohial. Rebrîșoara. Am primit abonamentul pe anul curent.

S. Merisor. Confirmăm primirea abonamentului pe anul 1926 și 1927.

B. Măgura Ilvei. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent?

Oficiul parohial Lușea. Am primit suma de 380 Lei, abonament pe 1926 și 1927.

Oficiul parohial. Lechința mică. Chităm primirea sumei de Lei 200, abonament pe anul curent.

Oficiul parohial. Iași. Confirmăm primirea sumei de Lei 226.

Oficiul parohial. Ieloda. Am primit 200 Lei, abonament pe anul curent.

Biserica. Hurez. Confirmăm primirea abonamentului pe anul 1928.

M. Aiud. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

H. Aușeu. Am primit 300 Lei. Achitat până la 31 XII 1928.

P. Boghiș. Abonamentul pe anul curent l-am primit.

D. București. Am primit 500 Lei. S'au contat conform avizului.

D. Budinț. Am primit abonamentul pe anul curent. și vă mulțumim pentru suprasolvire.

M. Sănmărtin. Chităm primirea sumei de Lei 200.

F. Căuș. Am primit abonamentul pe anul curent.

S. Baia Mare. Am primit suma trimisă.

Biserica gr.-cat din Brăișor (Molosig).

No. 12-1928.

Publicație de licitație

Se publică spre cunoștință generală că în ziua de 20 Maiu 1928, la orele 2. d. m. se va ținea licitație publică pentru darea în antepriză a construirii unei noi biserici gr.-cat. în comuna Brăișor, jud. Cluj.

Construirea se va face sau din piatră, sau din cărămidă. Planul și devizul aprobat de Prea Veneratul Consistor, precum și condițiunile de edificare, se pot vedea zilnic la oficiul parohial din loc.

Reflectanții pot să-și prezinte și alte planuri. Licitația se va ținea cu oferte închise. Nu se vor accepta ofertele cele mai reduse, nici nu se vor acoperi cheltuelile de deplasare a celor ce vor lua parte la licitație.

Brăișor la 27 Aprilie, 1928.

Eugen Anca
adm. parohial

Teodor Mudure
curator primar

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericesti. Vesminte din cele mai bune stoffe.

Prapori de mătasă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire cadelnițe, picside, epitrafire.

Fabrica de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit dela 10—500 kgr.

Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr 6

(97) 40-?

Antoniu Zeiler

pictor academic

execută

ICONOSTASE

și orice altă pictură

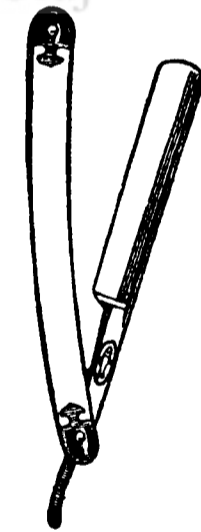
pentru biserici românești

Atelier fondat în 1903

BLAJ județul Târnava-mică

Mărfuri de oțel Solingen

Tacâmuri, briciuri de ras, bricege, foarfece etc. de prima calitate oțel și lucrare, expediate cu prețurile originale ale fabricii.

M. MEIXNER
CLUJ, Str. Samuil Micu

Cataloge se trimit, la cerere, gratis și franco.

Recomandăm următoarele comenzi de probă:

1 briciu de ras Solingen, asouțit cel mai fin Lei 10

1 briceag elegant pentru'dni, cu 2 cuțite, cu toc de sidex Lei 10

1 foarfeacă fină nichelată, lungă de 15 cm. Lei 10

Toată garnitura se trimite franco

Turnătorie de clopote și metal

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războin, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 52-52